

این بسیار مطلب مهمی است: مسئله تبدیل نعمت خدا به کفران... گاهی خدای متعال نعمتی به انسان داده است؛ فرض بفرمایید نعمت «بیان»، خب نعمتی است؛ می‌توان این نعمت را در راه ترویج معارف الهی به کار برد، می‌توان هم آن را در جهت عکس به کار برد؛ این نعمت را اگر کسی در جهت عکس مقاصد الهی به کار ببرد، کفران این نعمت را کرده، نعمت را تبدیل کرده است به کفر. (۱۳۹۶/۱۲/۱۳)

▼ حرف روز

آغاز اقدامات هزینه‌ساز

در ششمین نشست مجمع همکاری کشورهای عربی و روسیه که روز چهارشنبه، ۲۹ آذرماه (۲۰ دسامبر) در مراکش برگزار شد، آنان خواستار ارجاع پرونده جزایر سه‌گانه به محاکم بین‌المللی شدند و از ایران خواستند به مذاکره بر سر این جزایر تن دهد. در این باره توجه به چند نکته حائز اهمیت است:

۱- دولت سیزدهم از کنار این موضع‌گیری نادرست دولت روسیه به سادگی نگذشت و دفاع از منافع ملی را تحت‌الشعاع همکاری‌های ایران و روسیه قرار نداد و دستگاه‌های رسمی کشور مراتب اعتراض شدید خود را اعلام کردند. حتی سیاست‌گرایش به شرق و توسعه روابط با روسیه سبب نمی‌شود موضوع تمامیت ارضی کشور مورد خدشه و تعرض دیگران قرار گیرد؛ اما تجربه نشان داده است، این اقدامات کافی نیست و باید از همین حالا اقدامات و هزینه‌های عینی و واقعی علیه روسیه و امارات آغاز شود. ۲- ایران در عرصه روابط خارجی سطحی از همکاری‌ها را با روسیه به جریان انداخته است، اما این سبب نشده است از مواضع اصولی خود دست بردارد. به همین دلیل هیچ‌گاه الحاق شبه‌جزیره کریمه، دونتسک، لوهانسک، زاپوریژیا و خرسون به روسیه را به رسمیت نشناخته است. ایران حتی در اسفند ۱۴۰۱ با قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل متحد که در چارچوب آن از روسیه خواسته شده تا حمله به اوکراین را پایان داده و نظامیان را از خاک این کشور خارج کند، مخالفت نکرد. بیان این مصادیق از این منظر اهمیت دارد که در نظر گرفته شود، گزاره افتادن ایران در بازی روسیه به هیچ وجه صحت ندارد. ۳- غرب‌گرایان در حالی از موضع اخیر و نادرست روسیه درباره جزایر سه‌گانه به تلاطم افتاده‌اند که از نحوه عمل دولت‌های غربی و خاصه آمریکا که دهها بار بدتر از روسیه در این زمینه ایفای نقش کرده‌اند، همیشه خود را به ندیدن و نشنیدن می‌زنند. از قضا از حیث تاریخی، فتنه‌انگیزی در حاکمیت ایران بر جزایر سه‌گانه زیر سر غربی‌ها بوده است. تحریف واقعیت‌های خلیج‌فارس و جزایر سه‌گانه در قالب انتشار متون و نقشه‌های جعلی، بیش از همه از سوی دول غربی و خاصه آمریکایی‌ها صورت می‌گیرد. ۴- در پایان به نکته‌ای مهم و سرنوشت‌ساز اشاره می‌شود؛ امروز که جمهوری اسلامی ایران قدرت مؤثر و بازیگر مسلط بر ترتیبات امنیتی خلیج‌فارس است و فردا روزی اگر تمامیت ارضی ایران در منطقه خلیج‌فارس به مخاطره افتاد، به دلیل بود و نبود این اعلامیه‌ها و بیانیه‌ها نیست و نخواهد بود. رمز و راز سیادت دریایی ایران در منطقه استراتژیک خلیج‌فارس و تنگه هرمز، نخست انسجام ملی در داخل و سپس استمرار بازدارندگی هم‌تراز و نامتقارن در خلیج‌فارس و دریای عمان است، که در این سال‌ها بخش نظامی کشور به شایستگی از عهده آن برآمده است. عزیز غضنفری

▼ گزارش روز

نرخ ارز؛ تثبیت یا شناور؟

در خصوص ارز، ابتدا ناچار به ایجاد نظام ارزی واقعی هستیم که در آن نرخ ارز از تعامل نیروهای ذره‌ای عرضه ارز شکل بگیرد؛ اما مشکل اینجاست که نظام ارزی عمیق در ایران وجود ندارد و اساساً شاهد یک بازار انحصار چندجانبه هستیم که در آن قیمت ارز از سوی دولت و شرکت‌های خاص، متناسب با درآمدهای نفتی تعیین می‌شود؛ به گونه‌ای که در شرایط افزایش درآمدهای نفتی، بازارگردان قادر به کنترل نرخ ارز است و در وضعیت کاهش درآمدهای نفتی شاهد پرش‌های متعدد و شوک ارزی هستیم. ضمن اینکه تحریم‌ها، درجه باز بودن تجاری (تنوع طرف‌های تجاری) و حجم تجارت ایران را متأثر کرده است. در آن‌سو شبکه‌های تراستی نیز در سایه عدم نظارت و کنترل دولت و نقصان موجود در پیمان‌سپاری ارزی، علناً باعث نشستی ارز هستند. بنابراین، مختصات تجارت خارجی به وضوح نشان می‌دهد جریان ارز از حیث تأمین و تخصیص با اختلال روبه‌روست؛ بنابراین در وضعیت تحریم، نظام ارزی ناقص و شبکه تراستی ناسالم، حواله کردن نرخ ارز به بازاری که اساساً موجودیت ندارد، نادرست و بحران‌زاست. به ویژه آنکه بودجه و کلیت اقتصاد با نرخ ارز گره خورده است و برآوردهای متعدد بیان می‌دارد برای مهار تورم، کنترل فشار هزینه از سمت نرخ ارز باید در اولویت باشد. بنابراین، کدام سیاست ارزی می‌تواند راهکار مناسب برای افزایش تولید و عبور از چالش تورم باشد؛ تثبیت نرخ ارز یا نظام ارزی شناور مدیریت شده؟

عده‌ای نرخ‌های تجربه شده و شکل گرفته درباره ارز را نرخ بازار تلقی می‌کنند یا اساساً اصرار دارند که در هر شرایطی در بازار (چیزی که وجود ندارد) تعیین شود. استدلال می‌کنند که نظام ارزی شناور مدیریت شده، باعث جذب سرمایه خارجی می‌شود و صادرات را رونق می‌بخشد و جریان ارز را به کشور تسهیل می‌کند. در طرف مقابل عده‌ای معتقدند نمی‌توان هر نرخ ارز نامرتب را که در بازار ناقص ارزی شکل گیرد، نرخ واقعی دانست و از آن دفاع کرد؛ چرا که فشار هزینه بر تولید وارد می‌شود، فعالیت نامولد را گسترش می‌دهد، کالای وارداتی را گران می‌کند و در کل اقتصاد را دلاریزه می‌کند. البته تثبیت نرخ ارز راهکار کاملی نیست و بخش‌های زیادی از اقتصاد را تضعیف می‌کند و حتی قاچاق را تداوم می‌دهد، اما حداقل فتر تورم - ارز را متوقف می‌کند و بسیاری از شوک‌های تحمیل شده از این ناحیه و فشار هزینه بر بنگاه را کم‌اثر می‌کند. بنابراین، تا زمانی که بازار ارز عمیق شکل نگرفته، باید ارز را مدیریت کرد، اما نه مدیریت شناور. در کوتاه‌مدت باید نرخ ارز را تثبیت کرد تا امواج بی‌ثباتی و تلاطم‌های اقتصادی کاهش یابد؛ البته با لحاظ نظارت و کنترل دقیق و مستمر در طول اجرای همه مراحل آن.

▼ خبر ویژه

موضع وزارت خارجه روسیه باعث تأسف است

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: «ایران به عنوان صاحب اصلی جزایر سه‌گانه با دقت تحرکات بدخواهان منافع ملی و منطقه‌ای را رصد کرده و پاسخ لازم را خواهد داد.» علی‌اکبر ولایتی در واکنش به بیانیه نشست مراکش، تأکید کرد: «بیانیه‌ای صادر شد که اشکالات متعددی دارد و مهم‌ترین آن دخالت در امور ایران تلقی می‌گردد که این اقدام را محکوم می‌کنیم. ما مسئول اقدامات غیرکارشناسی و مداخله‌جویانه کشورهای دیگر نیستیم، اما یادآوری می‌کنیم که باید کشورهای درگیر در منازعات سیاسی، دقت بیشتری در موضع‌گیری‌های خود نسبت به ایران داشته باشند.» مشاور رهبر معظم انقلاب در امور بین‌الملل همچنین تأکید کرد: «روابط استراتژیک و دوستانه ایران و روسیه به آسانی به دست نیامده است و در این خصوص باید منافع دوجانبه و منطقه‌ای در نظر گرفته شود، اما در شرایطی که روسیه در شرایط پیچیده بین‌المللی قرار دارد، اتخاذ بعضی از موضع‌گیری‌های وزارت خارجه روسیه باعث تأسف است.»

پاکسازی قومی یا جنگ با حماس!

تحقیقات نشریه «تایمز» و تصاویر و اسناد موجود فاش کرده است، اسرائیل به طور کاملاً عمدانه، دقیقاً همان مناطقی را که به شهروندان و غیرنظامیان غزه دستور داده تا به آن، نقل مکان کنند، آماج بمباران خود قرار داده است. اسرائیل کاملاً آگاه است که حملات هوایی مرگبار انجام شده، تأثیر حداقلی بر شاخه نظامی حماس دارد و این موضوع در تضاد کامل با بیانه‌های این رژیم است که ادعا می‌کند به دنبال نابودی حماس است. این نشریه نوشت: «کارشناسان، برنامه اسرائیل را بر مبنای «دکترین ضاحیه» ارزیابی می‌کنند که سه هدف اساسی را دنبال می‌کند؛ تخریب مناطق مسکونی و کشتار دسته‌جمعی با هدف مجبور کردن مردم به تمرکز بر بقا به جای مقاومت، تشویق مردم به قیام علیه حاکمان در بلندمدت، مهاجرت به کشورهای همسایه به ویژه مصر و اردن.» گفتنی است، نشریه صهیونیستی اسرائیل هیوم نیز از طرح «پاکسازی قومی» و «کاهش جمعیت غزه» از طریق کشتار و اخراج، به عنوان طرح «استراتژیک» نتانیاو نام برد.

نتانیاو می‌داند نابودی حماس ممکن نیست

نخست‌وزیر اسبق رژیم صهیونیستی خواستار توقف فوری جنگ در غزه شد و گفت، نمی‌توان اهدافی را که «بنیامین نتانیاو» مشخص کرده، محقق کرد. «ایهود اولمرت» در مقاله‌ای در روزنامه «هاآراتص» با عنوان «جنگ را به ازای زنده بازگشتن روبروده‌شدگان متوقف کنید» نوشت: «ادعاهای نتانیاو و کابینه او درباره اینکه می‌توان حماس را با عملیات نظامی ریشه‌کن کرد، غیرواقعی است.» او در ادامه همچنین بیان می‌کند: «نتانیاو ملاحظاتی سیاسی و داخلی دارد و می‌داند که امکان تحقق هدف نابودی حماس وجود ندارد و او از لحظه اول درگیر جنگ غزه نبوده و تنها برای بقای خود در سیاست تلاش می‌کرده است.» اولمرت در پایان می‌گوید: «نتانیاو تنها دو گزینه پیش رو دارد و آن اینکه «یا با آتش‌بس موافقت کند و اسیرایش در نزد حماس را با یک توافق تبادل بازگرداند یا جنگ را ادامه دهد؛ به‌گونه‌ای که این جنگ بدون تحقق هدف نابودی حماس و بدون بازگشت اسرا پایان یابد.»

برنامه بانک مرکزی برای تثبیت قیمت ارز

رئیس مرکز مبادله ارز و طلای ایران گفت: «با راه‌اندازی این مرکز نرخ ارز تثبیت می‌شود؛ چرا که مراجعه مردم به بازار غیر رسمی برای خرید ارز کمتر می‌شود و خود به خود مرکز مبادله ارز و طلا به عنوان مرجعیت قیمت مشخص می‌شود و حتی به بازار غیر رسمی هم سیگنال‌دهی می‌کند.» «علی سعیدی» با بیان اینکه برنامه بانک مرکزی این است که تمام تقاضاهای واقعی بازار جذب مرکز مبادله ارز و طلا شود، گفت: «قبیل از این هم معاملات بازار غیر رسمی ارز در حداقل ممکن قرار داشت، اما نقش علامت‌دهی و نرخ‌دهی به کل بازار را بازی می‌کرد، اما وقتی ما همه تقاضاهای رسمی ارز را در یک بازار رسمی پاسخ دهیم و قیمت‌ها هر روز بر روی تابلو و از طریق سایت این مرکز اعلام شود، به مرور مرجعیت قیمت‌گذاری برای نرخ ارز در کشور پیدا می‌کند.»

رئیس جبهه اصلاحات یا بازیگر اپوزسیون؟

«آذر منصوری» رئیس جبهه اصلاحات به تازگی در مصاحبه‌ای گفته است: «اینکه اصلاح‌طلبان همه از حاکمیت اخراج شده‌اند را نه تنها نعمت نمی‌دانم؛ بلکه نعمت می‌دانم.» سخنان عجیبی که اولاً مشخص نیست مبنای آن چیست و چه زمانی آنها از حاکمیت اخراج شده‌اند و این حرف مستندش چیست؟ درست‌تر این نیست که بخشی از اصلاح‌طلبان با رفتن به سمت ساختار شکنی میان مردم بی‌اعتبار و در مقابل نظام ایستادند؟ ثانیاً چرا رئیس تشکیلات سیاسی که می‌خواهد کار قانونی کند، خروج از نظام را نعمت می‌داند؟! او اگر راه اپوزسیون را می‌پسندد، چرا در صندلی ریاست تشکیلاتی نشسته است که وظیفه ذاتی‌اش هموار کردن مسیر انتخاباتی جریان اصلاحات است؟

◀ روزنامه «شرق» به نقل از «مصطفی کواکبیان» نوشته است: «لیدر اصلاحات برنامه‌ای برای شرکت در انتخابات نداشته و خاموش است.» دبیرکل حزب مردم‌سالاری گفته است: «فکر می‌کنم آقای خاتمی اصلاً نمی‌خواهد هیچ فعالیتی در بحث انتخابات داشته باشد. چند جلسه هم بعضی از دوستان با او داشتند، نقل قول می‌کنند که ایشان خیلی نمی‌خواهد فعال باشد و دلایل خودش را دارد. در جبهه اصلاحات نیز ما ۳۱ حزب هستیم و تقریباً می‌شود گفت حدود ۱۸-۱۷ حزب اصلاً به دنبال انتخابات نیستند.»

◀ نتایج نظرسنجی یک اندیشکده مستقر در واشنگتن نشان می‌دهد، ۹۶ درصد سعودی‌ها معتقدند کشورهای عربی باید همه روابط خود را با رژیم صهیونیستی قطع کنند. طبق این نظرسنجی، ۴۰ درصد از سعودی‌ها نگرش مثبتی نسبت به حماس دارند و این در حالی است که میزان این نگرش مثبت قبل از شروع جنگ غزه تنها ۱۰ درصد بود. تنها ۱۶ درصد از سعودی‌هایی که در این نظرسنجی شرکت کردند، گفتند حماس باید از خواست خود برای نابودی اسرائیل دست بکشد.

◀ رسانه‌های عبری‌زبان با اذعان به اینکه سخنان مقامات تل‌آویو درباره دستاوردهای ارتش در نوار غزه ادعا بوده، تأکید کردند، خبرهای بدتری در راه است. رسانه‌های عبری‌زبان گزارش دادند: «ساکنان مناطق شمالی در ترس و وحشت به سر می‌برند و احساس می‌کنند هیچ امنیتی ندارند. آنها قصد ندارند به منازل خود بازگردند.» این رسانه‌ها اضافه کردند: «تعداد تلفات ارتش اسرائیل در درگیری‌های زمینی در نوار غزه به ۱۳۹ تن رسیده که غیرقابل تحمل است.»

◀ وزیر دفاع دولت نجات ملی یمن در صنعاء گفت: «نیروهای ما گزینه‌های متعددی در قبال رژیم صهیونیستی در صورت متوقف نکردن تجاوزاتش به نوار غزه و ادامه محاصره غزه و فلسطین دارند.» «محمدناصر العاطفی» گفت: «توطئه‌های بزرگی علیه مسئله فلسطین و ملت‌های عربی و منطقه وجود داشت، که رهبری، دولت و ملت و نیروهای مسلح یمن با هماهنگی آزادگان امت اسلام، این توطئه‌های شوم را خنثی کردند.»

◀ «محسن رضایی» عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام نوشت: «بارها گفته‌ایم که جزایر سه‌گانه قابل مذاکره نیست. ادامه زیاده‌خواهی امارات به نفع آنها نیست و تبعات دارد. مداخلات غیردوستانه روسیه در رابطه با تمامیت ارضی ایران نباید تکرار شود. جزایر سه‌گانه، شبه‌جزیره کریمه نیست!»

◀ بانک جهانی در گزارشی از وضعیت کلان اقتصاد ایران از رشد اقتصاد ایران برای چهارمین سال متوالی، افزایش صادرات نفت به بالاترین رقم از زمان خروج آمریکا از برجام و موفقیت دولت ایران در کاهش انتظارات تورمی و ثبات نرخ ارز خبر داد.